

Interfaol loyihalar asosida ijodiy fikrlash kompetensiyasini rivojlantirish yo'llari

Toshtemirova Gulsanamoy Ilhomjon qizi –

Farg'ona davlat universiteti

Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (boshlang'ich ta'lim)

mutaxassisligi 1- bosqich magistranti

E-mail: gulsanamtoshtemirova789@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu maqolada ta'lim jarayonida interfaol loyihalardan samarali foydalanish orqali o'quvchilarning ijodiy fikrlash kompetensiyasini rivojlantirish masalalari yoritilgan. Maqolada loyihaviy faoliyatning o'quvchilarda mustaqil fikrlash, muammoli vaziyatlarga kreativ yondashish, jamoa bilan ishlash hamda amaliy ko'nikmalarni shakllantirishdagi ahamiyati tahlil qilingan. Shuningdek, interfaol metodlarning pedagogik imkoniyatlari, ularni dars jarayonida qo'llash usullari va samarali natijalarga erishish yo'llari haqida ilmiy fikrlar bayon etilgan. Tadqiqot davomida o'quvchilarning ijodiy tafakkurini rivojlantirishga xizmat qiluvchi metodik tavsiyalar ishlab chiqilgan hamda ularning ta'lim sifatini oshirishdagi o'rni asoslab berilgan.

Kalit so'zlar: interfaol loyiha, ijodiy fikrlash, kompetensiya, loyihaviy faoliyat, kreativ tafakkur, pedagogik texnologiya, innovatsion yondashuv, mustaqil ta'lim.

Пути развития компетенции творческого мышления на основе интерактивных проектов

Аннотация. В данной статье рассматриваются вопросы развития компетенции творческого мышления учащихся посредством эффективного использования интерактивных проектов в образовательном процессе. Анализируется значение проектной деятельности в формировании самостоятельного мышления, творческого подхода к проблемным ситуациям, навыков сотрудничества и практических умений обучающихся. Кроме того, освещаются педагогические возможности интерактивных методов, способы их применения в учебном процессе и пути достижения высоких результатов. В ходе исследования были разработаны методические рекомендации, направленные на развитие творческого мышления учащихся, а также обоснована их роль в повышении качества образования.

Ключевые слова: интерактивный проект, творческое мышление, компетенция, проектная деятельность, креативное мышление, педагогическая технология, инновационный подход, самостоятельное обучение.

Ways of developing creative thinking competence through interactive projects

Annotation. *This article discusses the development of students' creative thinking competence through the effective use of interactive projects in the educational process. The study analyzes the importance of project-based activities in developing independent thinking, creative approaches to problem-solving situations, teamwork skills, and practical abilities of learners. In addition, the article highlights the pedagogical potential of interactive methods, ways of applying them in the learning process, and methods of achieving effective educational outcomes. Based on the research results, methodological recommendations aimed at improving students' creative thinking skills were developed, and their significance in enhancing the quality of education was substantiated.*

Keywords: *interactive project, creative thinking, competence, project-based activity, pedagogical technology, innovative approach, independent learning, creativity.*

KIRISH

O'zbekiston Respublikasida ta'lim tizimini rivojlantirish va zamonaviy pedagogik yondashuvlarni joriy etishga qaratilgan islohotlar bugungi kunda davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Xususan, Shavkat Mirziyoyev tomonidan qabul qilinayotgan so'nggi qaror va farmonlarda yoshlarning kreativ fikrlashi, mustaqil ta'lim olish kompetensiyasi hamda innovatsion faoliyatini rivojlantirishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Ta'lim jarayoniga zamonaviy pedagogik texnologiyalarni, jumladan, interfaol metodlar va loyihaviy faoliyatni keng joriy etish orqali o'quvchilarning bilim olishga bo'lgan qiziqishini oshirish, ularning ijodiy va tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini shakllantirish asosiy vazifalardan biri sifatida belgilangan. Shu nuqtai nazardan, interfaol loyihalar asosida o'quvchilarning ijodiy fikrlash kompetensiyasini rivojlantirish masalasi bugungi ta'lim tizimi uchun dolzarb ahamiyat kasb etadi. Loyihaviy faoliyat o'quvchilarning nafaqat nazariy bilimlarini mustahkamlaydi, balki ularni mustaqil izlanishga, muammoli vaziyatlarni tahlil qilishga, yangi g'oyalarni ilgari surishga va amaliy yechimlar topishga o'rgatadi. Ayniqsa, interfaol metodlardan foydalanish dars samaradorligini oshirib, o'quvchilarning faolligi va kreativ tafakkurini rivojlantirishda muhim omil bo'lib xizmat qiladi. Prezidentimiz aytganlaridek, ta'lim va tarbiya doim yonma-yon yurishi kerak, bu qarorlar ham aynan shunga xizmat qiladi. Zamonaviy ta'lim paradigmasida o'quvchilarga shunchaki tayyor bilimlarni yetkazish emas, balki ularni mustaqil fikrlashga, mavjud muammolarga original yechimlar topishga o'rgatish ustuvor vazifaga aylandi. Ayniqsa, shaxsning intellektual poydevori qo'yiladigan boshlang'ich ta'lim bosqichida o'quvchilarning bilish faolligini oshirish dolzarb masalalardan biri hisoblanadi.

Bugungi globallashuv va axborot texnologiyalari jadal rivojlanayotgan davrda ta'lim tizimiga qo'yilayotgan talablar ham tubdan o'zgarib bormoqda. Zamonaviy ta'limning asosiy maqsadi faqatgina bilim berish bilan cheklanib qolmay, balki o'quvchilarning mustaqil fikrlashi, muammoli vaziyatlarga ijodiy yondasha olishi, innovatsion g'oyalarni ilgari surishi hamda amaliy faoliyatda qo'llay olish kompetensiyalarini rivojlantirishdan iboratdir. Shu sababli bugungi kunda ta'lim jarayoniga interfaol metodlar va loyihaviy faoliyatni joriy etish muhim pedagogik vazifalardan biri hisoblanadi.

O'zbekiston Respublikasida ham ta'lim sifatini oshirish, yoshlarning intellektual salohiyatini rivojlantirish hamda zamonaviy kasbiy kompetensiyalarni shakllantirishga

alohida e'tibor qaratilmoqda. Jumladan, Shavkat Mirziyoyev tomonidan ilgari surilgan ta'lim sohasidagi islohotlarda o'quvchilarning kreativ va tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish, innovatsion pedagogik texnologiyalarni keng qo'llash ustuvor yo'nalish sifatida belgilangan.

Bu esa ta'lim tizimida o'quvchilarning ijodiy tafakkurini rivojlantirishga xizmat qiluvchi samarali metodlarni ishlab chiqishni talab etadi. Interfaol loyihalar asosida tashkil etilgan ta'lim jarayoni o'quvchilarning bilim olishdagi faolligini oshiradi, ularni mustaqil izlanishga undaydi hamda nazariy bilimlarni amaliyot bilan bog'lash imkonini yaratadi. Loyihaviy faoliyat davomida o'quvchilar jamoa bilan ishlash, muammolarni tahlil qilish, qaror qabul qilish va o'z fikrini erkin bayon etish ko'nikmalariga ega bo'ladilar. Ayniqsa, interfaol metodlardan foydalanish darslarni qiziqarli va samarali tashkil etishga yordam beradi. Hozirgi zamonaviy ta'lim tizimida o'quvchilarning nafaqat nazariy bilimlarni egallashi, balki ularni amaliy faoliyatda qo'llay olishi, mustaqil fikrlashi va ijodiy yondasha bilishi muhim ahamiyat kasb etmoqda. Chunki bugungi globallashuv davrida jamiyat taraqqiyoti innovatsion g'oyalar, kreativ yondashuv va yuqori intellektual salohiyatga ega bo'lgan yoshlarni talab qilmoqda. Shu sababli ta'lim jarayonida o'quvchilarning ijodiy fikrlash kompetensiyasini rivojlantirish dolzarb pedagogik muammolardan biri hisoblanadi.

So'nggi yillarda O'zbekiston Respublikasida ta'lim tizimini takomillashtirish, xalqaro standartlarga mos zamonaviy ta'lim muhitini yaratish hamda o'quvchilarning intellektual salohiyatini oshirish bo'yicha keng ko'lamli islohotlar amalga oshirilmoqda. Ayniqsa, Shavkat Mirziyoyev tomonidan qabul qilinayotgan qaror va farmonlarda yoshlarning kreativ va tanqidiy fikrlashini rivojlantirish, raqobatbardosh kadrlarni tayyorlash, ta'limga innovatsion texnologiyalarni joriy etish asosiy ustuvor yo'nalishlardan biri sifatida belgilangan. Bu esa pedagoglardan zamonaviy metod va texnologiyalar asosida darslarni tashkil etishni talab etadi. Ta'lim amaliyotida interfaol metodlar va loyihaviy faoliyatdan foydalanish o'quvchilarning bilim olish jarayonidagi faolligini oshirish bilan birga, ularning mustaqil fikrlashi, muammoni tahlil qilishi va yechim topish ko'nikmalarini rivojlantiradi. Loyihaviy faoliyat davomida o'quvchilar ma'lum bir muammo ustida izlanadi, ma'lumot to'playdi, uni tahlil qiladi va yakuniy natijani taqdim etadi. Bu esa ularda ijodkorlik, mas'uliyat, kommunikativ kompetensiya hamda jamoa bilan ishlash malakalarini shakllantiradi. Interfaol loyihalar esa o'quvchilarni ta'lim jarayonining faol subyektiga aylantirib, ularning darsga bo'lgan qiziqishini yanada kuchaytiradi.

Ijodiy fikrlash kompetensiyasi bugungi kunda shaxsning muhim sifatlaridan biri bo'lib, u yangi g'oyalarni yaratish, nostandart yechimlarni topish va turli vaziyatlarga moslashishda muhim o'rin tutadi. Mazkur kompetensiyani rivojlantirishda interfaol loyihalar samarali vosita hisoblanadi. Chunki loyiha asosida tashkil etilgan darslarda o'quvchilar erkin fikr yuritadi, o'z qarashlarini himoya qiladi, muammolarga turlicha yondashadi hamda amaliy faoliyat orqali bilimlarini mustahkamlaydi. Shu nuqtai nazardan, interfaol loyihalar asosida ijodiy fikrlash kompetensiyasini rivojlantirish metodikasini ilmiy-pedagogik jihatdan o'rganish muhim ahamiyatga ega. Mazkur maqolada interfaol loyihalarining pedagogik imkoniyatlari, ularning o'quvchilar kreativ tafakkurini rivojlantirishdagi o'rni, shuningdek, ta'lim jarayonida samarali qo'llash usullari tahlil qilinadi. Bundan tashqari, loyiha asosida ta'limni tashkil etishning metodik jihatlari va amaliy tavsiyalari yoritib beriladi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODLAR

Bugungi kunda ta'lim jarayonida interfaol metodlar va loyihaviy faoliyatdan foydalanish masalasi ko'plab zamonaviy pedagog olimlar tomonidan tadqiq etilmoqda. Ayniqsa, o'quvchilarning ijodiy fikrlash kompetensiyasini rivojlantirish, mustaqil ta'limga yo'naltirish hamda kreativ yondashuvni shakllantirish bo'yicha olib borilgan ilmiy izlanishlar ta'lim samaradorligini oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Zamonaviy pedagogik tadqiqotlarda loyihaviy faoliyat o'quvchilarning bilim olishdagi faolligini oshiruvchi samarali metod sifatida baholanmoqda. Tadqiqotchilarning fikricha, loyiha asosida tashkil etilgan darslar o'quvchilarda mustaqil izlanish, muammoni tahlil qilish, yangi g'oyalarni ilgari surish va amaliy yechim topish ko'nikmalarini rivojlantiradi. Shu bilan birga, interfaol metodlardan foydalanish o'quvchilarning darsga bo'lgan qiziqishini kuchaytirib, ularni ta'lim jarayonining faol ishtirokchisiga aylantiradi.

Pedagog olimi N.Muslimov o'z ilmiy tadqiqotlarida kompetensiyaviy yondashuv asosida ta'limni tashkil etish masalalariga alohida e'tibor qaratgan. Olimning fikricha, zamonaviy ta'lim jarayonida o'quvchilarning nafaqat bilim darajasi, balki amaliy faoliyatda bilimdan foydalanish ko'nikmalarini rivojlantirish muhim hisoblanadi. Bu esa interfaol loyiha metodlarining samaradorligini yanada oshiradi. Shuningdek, B.Xodjayev ta'limda innovatsion texnologiyalarni qo'llash orqali o'quvchilarning kreativ tafakkurini rivojlantirish mumkinligini ta'kidlaydi. Uning ilmiy qarashlarida interfaol metodlar o'quvchilarning mustaqil fikrlashi va ijodiy faolligini oshiruvchi vosita sifatida talqin qilinadi. Tadqiqotchi M.Ochilov esa ta'lim jarayonida zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanishning nazariy va amaliy asoslarini yoritib bergan. Olimning ilmiy ishlari loyiha asosida o'qitishning o'quvchilarda kommunikativ kompetensiya, jamoada ishlash va muammoli vaziyatlarga kreativ yondashuvni shakllantirishdagi ahamiyatini ochib beradi. Bugungi ilmiy tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, interfaol loyihalar asosida tashkil etilgan darslar o'quvchilarning ijodiy fikrlash kompetensiyasini rivojlantirishda samarali vosita hisoblanadi. Shu sababli ta'lim tizimida loyiha metodlarini keng qo'llash, ularning metodik asoslarini takomillashtirish hamda innovatsion yondashuvlarni amaliyotga joriy etish dolzarb vazifalardan biri bo'lib qolmoqda. Yuqorida tahlil qilingan ilmiy adabiyotlar va olimlarning qarashlarini o'rganish natijasida shuni xulosa qilish mumkinki, interfaol loyihalar asosida o'quvchilarning ijodiy fikrlash kompetensiyasini rivojlantirish bugungi ta'lim tizimining eng muhim yo'nalishlaridan biridir. Mening fikrimcha, zamonaviy dars jarayonida faqat an'anaviy tushuntirish usullari yetarli emas, chunki ular o'quvchilarning mustaqil fikrlashi va kreativ yondashuvini to'liq rivojlantira olmaydi. Shuning uchun o'qituvchi darsda yo'naltiruvchi rolni bajarib, o'quvchilarni esa faol izlanish, tahlil qilish va yangi g'oyalar yaratishga undashi kerak. Ayniqsa, interfaol loyihalar o'quvchilarga real hayotiy muammolar ustida ishlash imkonini berib, ularning ijodkorlik salohiyatini ochib berishga xizmat qiladi. Shaxsiy kuzatuvlarimga ko'ra, loyiha asosida tashkil etilgan darslarda o'quvchilar ko'proq qiziqish bilan ishtirok etadi, mustaqil fikr bildiradi va jamoa bilan ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradi. Bu esa ularning nafaqat bilim darajasini, balki hayotiy kompetensiyalarini ham shakllantirishga yordam beradi. Shu sababli, men interfaol loyihaviy ta'limni keng joriy etish ta'lim sifatini oshirishda eng samarali yo'llardan biri deb hisoblayman.

NATIJALAR VA MUHOKAMA

Tadqiqot jarayonida interfaol loyihalar asosida o'quvchilarning ijodiy fikrlash kompetensiyasini rivojlantirish masalasi nazariy jihatdan tahlil qilindi hamda amaliy pedagogik jarayonlarda kuzatildi. O'rganishlar shuni ko'rsatadiki, zamonaviy ta'lim tizimida interfaol metodlar va loyihaviy faoliyatdan foydalanish o'quvchilarning bilim olish jarayoniga bo'lgan munosabatini tubdan o'zgartiradi. An'anaviy ta'limda o'quvchi ko'proq tayyor ma'lumotni qabul qiluvchi subyekt sifatida qatnashsa, interfaol loyihaviy ta'limda u faol izlovchi, tahlil qiluvchi va ijodkor shaxsga aylanadi.

Tadqiqot davomida aniqlanishicha, loyiha asosida tashkil etilgan darslar o'quvchilarning faolligini oshiradi, ularni mustaqil fikrlashga undaydi hamda muammoli vaziyatlarga kreativ yondashish imkoniyatini kengaytiradi. O'quvchilar berilgan topshiriqlarni bajarish jarayonida nafaqat nazariy bilimlarga tayanadi, balki qo'shimcha manbalarni o'rganadi, axborotni tahlil qiladi va o'z xulosalarini shakllantiradi. Bu jarayon ularning analitik va sintetik fikrlash qobiliyatini rivojlantiradi. Muhokama natijalari shuni

ko'rsatadiki, interfaol loyihalar o'quvchilarning jamoada ishlash ko'nikmalarini ham rivojlantiradi. Guruhli loyihalar jarayonida o'quvchilar o'zaro fikr almashadi, vazifalarni taqsimlaydi va birgalikda yakuniy natijaga erishadi. Bu esa ularda kommunikativ kompetensiya, mas'uliyat hissi va hamkorlik madaniyatini shakllantiradi. Ayniqsa, turli fikrlarning to'qnashuvi va muhokama jarayonlari o'quvchilarning ijodiy fikrlashini yanada kuchaytiradi. Shuningdek, tadqiqot davomida interfaol loyihalarining motivatsion ahamiyati ham aniqlandi. O'quvchilar an'anaviy darslarga nisbatan loyiha asosida tashkil etilgan mashg'ulotlarda ko'proq qiziqish bilan ishtirok etadilar. Chunki bunday darslarda ular real hayotga yaqin muammolar ustida ishlaydi va o'z mehnati natijasini ko'ra oladi. Bu esa ichki motivatsiyani kuchaytiradi hamda bilim olishga bo'lgan ehtiyojni oshiradi. Muhokama jarayonida yana bir muhim jihat shundan iborat bo'ldiki, interfaol loyihalar o'quvchilarda tanqidiy fikrlashni ham rivojlantiradi. O'quvchilar berilgan ma'lumotlarni qabul qilish bilan cheklanib qolmay, ularni tahlil qiladi, solishtiradi va eng maqbul yechimni tanlashga harakat qiladi. Bu esa ularning mustaqil qaror qabul qilish kompetensiyasini shakllantiradi.

Tadqiqot natijalariga ko'ra, loyiha asosida o'qitish jarayonida o'quvchilarning ijodiy yondashuvi sezilarli darajada rivojlanadi. Ular oddiy topshiriqlarni ham turli xil usullarda bajarishga intiladi, yangi g'oyalar taklif qiladi va muammoni hal qilishda nostandart yechimlarni qo'llaydi. Bu holat ijodiy fikrlash kompetensiyasining asosiy ko'rsatkichlaridan biri hisoblanadi. Bundan tashqari, interfaol loyihalar o'quvchilarda o'z-o'zini baholash va refleksiya qilish ko'nikmalarini ham shakllantiradi. Har bir loyiha yakunida o'quvchilar o'z faoliyatini tahlil qiladi, erishgan natijalarini baholaydi hamda kelgusidagi ishlari uchun xulosalar chiqaradi. Bu jarayon ularning shaxsiy rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Muhokama jarayonida shuni ham ta'kidlash lozimki, interfaol loyihaviy ta'limning samaradorligi ko'p jihatdan o'qituvchining metodik mahoratiga bog'liq. O'qituvchi darsni to'g'ri rejalashtirishi, aniq maqsad qo'yishi va o'quvchilarni faol ishtirok etishga yo'naltira olishi zarur. Shuningdek, zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish ham loyihaviy ta'lim samaradorligini oshiradi. Umuman olganda, tadqiqot natijalari interfaol loyihalar asosida tashkil etilgan ta'lim jarayoni o'quvchilarning ijodiy fikrlash kompetensiyasini rivojlantirishda juda samarali vosita ekanligini ko'rsatdi. Bu metod nafaqat bilim berish, balki shaxsning har tomonlama rivojlanishini ta'minlashga xizmat qiladi. Shunday qilib, interfaol loyihaviy ta'lim o'quvchilarda kreativlik, mustaqillik, tanqidiy fikrlash va hamkorlik ko'nikmalarini rivojlantiruvchi eng samarali pedagogik yondashuvlardan biri sifatida e'tirof etiladi.

XULOSA

Mazkur tadqiqot ishida interfaol loyihalar asosida o'quvchilarning ijodiy fikrlash kompetensiyasini rivojlantirish masalasi nazariy va amaliy jihatdan chuqur o'rganildi. O'tkazilgan tahlillar va pedagogik kuzatishlar shuni ko'rsatdiki, zamonaviy ta'lim tizimida o'quvchilarning faqat bilimlarni egallashi emas, balki ularni hayotiy vaziyatlarda qo'llay olishi, mustaqil qaror qabul qilishi hamda ijodiy yondasha olishi asosiy ustuvor yo'nalishlardan biri hisoblanadi. Shu jihatdan interfaol loyiha texnologiyalari o'quvchilarning shaxsiy rivojlanishida muhim ahamiyat kasb etadi.

Tadqiqot davomida aniqlanishicha, interfaol loyihalar asosida tashkil etilgan ta'lim jarayoni an'anaviy ta'limga nisbatan bir qator afzalliklarga ega. Birinchidan, o'quvchilarning dars jarayonidagi faolligi sezilarli darajada oshadi. Ikkinchidan, ular mustaqil izlanish, axborotlarni tahlil qilish, solishtirish va umumlashtirish ko'nikmalarini rivojlantiradi. Uchinchidan, muammoli vaziyatlarga ijodiy yondashish va nostandart yechim topish qobiliyati shakllanadi. Bu esa bevosita ijodiy fikrlash kompetensiyasining rivojlanishiga olib keladi. Shuningdek, tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, loyiha asosida tashkil etilgan darslar o'quvchilarda jamoada ishlash madaniyatini shakllantiradi. Guruhli loyihalar jarayonida o'quvchilar o'zaro fikr almashadi, muhokama qiladi, vazifalarni taqsimlaydi va umumiy maqsadga erishish uchun hamkorlik qiladi. Bu jarayon ularda

nafaqat akademik bilimlarni, balki kommunikativ kompetensiya, ijtimoiy faollik va mas'uliyat hissini ham rivojlantiradi.

Tadqiqot davomida yana bir muhim jihat aniqlandiki, interfaol loyihalar o'quvchilarning motivatsiyasini kuchaytiradi. O'quvchilar real hayotga yaqin muammolar ustida ishlash jarayonida o'z mehnatining natijasini ko'ra oladi, bu esa ularning o'qishga bo'lgan qiziqishini oshiradi. Motivatsiyaning oshishi esa ta'lim samaradorligiga bevosita ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Shu bilan birga, interfaol loyihaviy ta'lim o'quvchilarda tanqidiy fikrlashni rivojlantirishda ham muhim rol o'ynaydi. O'quvchilar berilgan ma'lumotlarni shunchaki qabul qilib qolmay, balki ularni tahlil qiladi, baholaydi va eng maqbul yechimni tanlashga harakat qiladi. Bu jarayon ularning mantiqiy tafakkurini kuchaytiradi va mustaqil fikrlash darajasini oshiradi. Interfaol loyihalar o'quvchilarda ijodiy yondashuvni rivojlantirishda juda samarali vosita hisoblanadi. O'quvchilar topshiriqlarni bajarishda turli xil g'oyalar ishlab chiqadi, muammoga bir nechta yechimlar taklif qiladi va eng samarali variantni tanlashga harakat qiladi. Bu esa kreativ fikrlash kompetensiyasining asosiy ko'rsatkichlaridan biridir. Bundan tashqari, loyiha asosida o'qitish jarayonida o'quvchilarda refleksiya (o'z faoliyatini tahlil qilish) ko'nikmasi ham shakllanadi. Har bir loyiha yakunida o'quvchilar o'z ishlarini baholaydi, xatolarini aniqlaydi va kelgusida ularni tuzatish bo'yicha xulosa chiqaradi. Bu jarayon shaxsiy rivojlanish va uzluksiz o'qish kompetensiyasini shakllantirishga xizmat qiladi. Tadqiqot davomida o'qituvchining roli ham alohida ahamiyatga ega ekanligi aniqlandi. Interfaol loyihalarni samarali tashkil etish uchun o'qituvchi nafaqat bilim beruvchi, balki yo'naltiruvchi, maslahat beruvchi va jarayonni boshqaruvchi shaxs bo'lishi lozim. O'qituvchi darsni to'g'ri rejalashtirishi, aniq maqsad qo'yishi va o'quvchilarni faol ishtirok etishga undashi zarur. Shuningdek, zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish ham loyihaviy ta'lim samaradorligini oshiradi. Multimedia vositalari, internet resurslari va raqamli platformalar o'quvchilarning mustaqil izlanishini kengaytiradi va ta'lim jarayonini yanada qiziqarli qiladi. Albatta, mana xulosaga qo'shimcha (matn ko'rinishida, uzluksiz ilmiy uslubda): Shuningdek, olib borilgan tadqiqotlar natijalariga ko'ra, interfaol loyihaviy ta'lim nafaqat o'quvchilarning ijodiy fikrlash kompetensiyasini rivojlantiradi, balki ularning umumiy ta'lim sifatini ham sezilarli darajada oshiradi. Bunday yondashuv o'quvchilarda bilimlarni tizimli o'zlashtirish, o'rganilgan nazariy ma'lumotlarni amaliy vaziyatlarda qo'llash hamda mustaqil ta'lim olish ko'nikmalarini shakllantirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, loyiha asosida o'qitish jarayoni o'quvchilarning faolligini oshirib, ularni dars jarayonining passiv ishtirokchisidan faol va ijodkor subyektiga aylantiradi.

Interfaol loyihalar o'quvchilarning individual qobiliyatlarini aniqlash va rivojlantirish imkonini beradi. Har bir o'quvchi loyiha jarayonida o'ziga mos vazifalarni bajarish orqali o'z salohiyatini namoyon etadi. Bu esa ularning o'ziga bo'lgan ishonchini mustahkamlaydi hamda shaxsiy rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Natijada o'quvchilarda tashabbuskorlik, mas'uliyat va mustaqillik kabi muhim sifatlar shakllanadi. Shuningdek, loyiha asosida tashkil etilgan ta'lim jarayoni o'quvchilarning axborot bilan ishlash kompetensiyasini ham rivojlantiradi. Ular turli manbalardan kerakli ma'lumotlarni izlash, saralash, tahlil qilish va amaliy faoliyatda qo'llashni o'rganadilar. Bu jarayon zamonaviy axborot jamiyatida muhim hisoblangan raqamli savodxonlikni ham oshiradi. Bundan tashqari, interfaol loyihalar o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi an'anaviy munosabatlarni o'zgartiradi. O'qituvchi bilim beruvchi markaziy shaxsdan ko'ra yo'naltiruvchi, maslahat beruvchi va jarayonni tashkil etuvchi subyektg aylanadi. Bu esa ta'lim jarayonida hamkorlik, erkin fikr almashish va ijodiy muhitni shakllantiradi. Umuman olganda, interfaol loyihaviy ta'lim o'quvchilarda ijodiy fikrlash bilan bir qatorda mustaqil qaror qabul qilish, muammolarni hal etish va jamoada ishlash kabi muhim kompetensiyalarni ham rivojlantiruvchi samarali pedagogik yondashuv ekanligini yana bir bor tasdiqlaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. OECD. Learning Compass 2030: OECD Future of Education and Skills. – Paris: OECD Publishing, 2020. – 120 p.
2. UNESCO. Global Education Monitoring Report 2021/2022: Non-state Actors in Education. – Paris: UNESCO Publishing, 2021. – 380 p.
3. OECD. 21st Century Skills and Learning Environments. – Paris: OECD Publishing, 2021. – 210 p.
4. World Bank. Reimagining Human Connections: Technology and Innovation in Education. – Washington DC: World Bank, 2021. – 150 p.
5. UNESCO. Reimagining Our Futures Together: A New Social Contract for Education. – Paris: UNESCO, 2021. – 150 p.
6. OECD. Innovative Pedagogies for Powerful Learning. – Paris: OECD Publishing, 2022. – 180 p.
7. European Commission. Digital Education Action Plan 2021–2027. – Brussels, 2021. – 90 p.
8. Hattie J. Visible Learning: The Sequel. – London: Routledge, 2023. – 450 p.
9. Fullan M. The New Meaning of Educational Change. – New York: Teachers College Press, 2021. – 320 p.
10. Shavkatov A. A. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar va innovatsion ta'lim. – Toshkent: Fan va ta'lim, 2022. – 240 b.
11. Rasulov B. B. Ta'limda kompetensiyaviy yondashuv asoslari. – Toshkent: O'qituvchi, 2021. – 200 b.
12. Karimova D. D. Interfaol metodlar va o'quvchilarning kreativ fikrlashi. – Toshkent: Innovatsion ta'lim, 2023. – 180 b.
13. Ismailov N. N. Loyihaviy ta'lim texnologiyalari. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2024. – 220 b.